N°. 3564. **DE TIJD.** 1859.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden franko p. p. ƒ 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau van DE TIJD."

DINGSDAG 25 JANUARIJ.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

Vereeniging: „REGT VOOR ALLEN."

De Vereeniging maakt bekend, dat zij tot haren Kandidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer, bij de verkiezing van Dingsdag, 25 dezer, heeft aangenomen:

den Heer Mr C. VAN HEUKELOM.

Het BESTUUR DER VEREENIGING.
J. W. CRAMER,
Præzident.
AMSTERDAM, 21 Jan. 1859. J. A. ALBERDINGK THIJM,
Sekretaris.

AMSTERDAM, 24 Januarij.

De *Staats-Courant* van heden geeft openbaarheid aan het antwoord van den minister van Koloniën op de adressen van den handel tegen het openstellen der 16 havens op Java. Dat antwoord is vervat 1°. in een rapport aan den Koning; 2°. in een brief aan de Kamers van Koophandel van Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht; 3°. in een bijzonderen brief aan de Kamer van koophandel te Rotterdam. Wij laten deze stukken hieronder volgen, ons voorbehoudende om spoedig den zeer ongunstigen indruk te bespreken, welken deze handeling van den minister van Koloniën op ons heeft gemaakt. Voor heden vergenoegen wij ons op te merken, dat het antwoord van den minister geen antwoord is, maar slechts eene onberadene poging om zich van de zaak af te maken. Zie hier de bedoelde stukken.

Z. M. de Koning heeft bij Hoogstd. kabinetsreskript van 22 dezer, N°. 18, magtiging verleend tot de openbaarmaking, door middel van de *Staats-Courant*, van het volgende aan Hoogstd. uitgebragte rapport en bijlagen.

Aan den Koning.

's Gravenhage, 21 Januarij 1859.

Bij kabinetsrenvooi van 8 Januarij 1859, N°. 76, is van wege U. M. in mijne handen gesteld, om daarop te dienen van konsideratiën en advies, een adres van belanghebbenden bij den groothandel te Amsterdam en te Rotterdam, houdende bezwaren tegen de bij ordonnantie van den Gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië van 31 Mei 1858, met voorkennis en magtiging van het opperbestuur, bevolen openstelling voor den algemeenen handel van zestien havens op en drie buiten Java.

De adressanten verzoeken daarbij, dat het Uwer Majesteit behagen moge, den genomen maatregel af te keuren, en de uitgevaardigde ordonnantie terug te brengen binnen de palen, daaraan aanvankelijk gesteld, hetwelk, volgens hun beweeren, nog mogelijk is, daar zij eerst den 31sten Mei 1859 in werking treedt en herstel van het voorgenomene dus nog doenlijk is.

Ofschoon de hier bedoelde verordening, die den 29sten Julij 1858 eerst te mijner kennis kwam, niet met mijne zienswijze — om daarvan niet meer te zeggen — strookt, heb ik echter gemeend, dat hare dadelijke intrekking even weinig zoude hebben kunnen worden overeengebragt met de waardigheid der Regering als met het behoudend beginsel, dat eene regeringshandeling, door zamenwerking van en in overeenstemming met alle bevoegde magten daargesteld, niet dan bij volstrekte noodzakelijkheid moet worden gewraakt en vernietigd, omdat een later opgetreden bewindsman daaromtrent eene andere meening is toegedaan.

In het onderwerpelijk geval vond ik daartoe des te minder aanleiding, omdat noch door den handel, noch door de Kamers van koophandel eenig bezwaar tegen de bewuste ordonnantie werd ingebragt.

Ook nu zoude ik, hoewel de adressanten dit schijnen te verlangen, Uwer Majesteit niet durven in overweging geven den maatregel te herroepen.

Er zijn gevallen, waarin eer en pligt het kunnen gebieden, de gevolgen zijner dwalingen te dragen, altans ze voor eenen tijd aan te zien. Ik meen, dat de Nederlandsche Regering door de openstelling der negentien havens op en buiten Java zich in zulk een geval gebragt ziet, en al waren de bezwaren, daartegen door de adressanten geopperd, in allen deele gegrond, de intrekking mogtens van dien maatregel, welke door het opperbestuur is vergund en door den goev.-generaal verordend, zoude, vooral wanneer zij onder medewerking of voorlichting van dezen laatste geschiedde, om der gevolgen wille niet zonder bedenking zijn. Indien de adressanten iets meer te doen gehad hadden dan haar als wenschelijk Uwer Majesteit aan te prijzen, ik geloof dat zij, niet minder dan ik, voor de uitvoering hunner eigene voorstellen zouden hebben teruggedeinsd.

Het zij echter verre van mij hunne bezorgdheid gering te schatten.

Wetende, dat ook Uwe Majesteit haar deelt en dat alles, wat strekken kan tot heil van Nederland en Indië, Hoogstdezelve levendig ter harte gaat, heb ik gemeend, alvorens aan den mij door Uwe Majesteit opgedragen last te voldoen, de kamers van koophandel te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht als vertegenwoordigende den handelstand der steden, uit welke de adressen tot Uwe Majesteit gekomen zijn, omtrent hetgeen der Nederlandsche Regering te doen staat, te moeten raadplegen.

Een afschrift van het daartoe aan haar gerigt schrijven van 19 Januarij 1859, N°. 15, wordt Uwer Majesteit eerbiedig aangeboden.

Tevens voeg ik hierbij een afschrift van mijne missive aan de kamer van koophandel te Rotterdam van 20 dezer, n°. 18, in antwoord strekkende op haar in de dagbladen openbaar gemaakt schrijven van 18 dezer, n°. 24 bij hetwelk meer bepaaldelijk de toepasselijk-verklaring van het Indisch besluit van 23 Dec. 1841 (*Staatsblad* n°. 46) op de opengestelde havens besproken wordt.

Uwer Majesteit hiervan kennis gevende, veroorloof ik mij de vrijheid Hoogstdezelve te verzoeken, mij te willen magtigen om die beide brieven benevens dit rapport in de *Nederlandsche Staats Courant* te doen openbaar maken.

De minister van Staat, minister van Koloniën,
(get.) ROCHUSSEN.

's Gravenhage, den 19den Januarij 1859.

Door een aantal aanzienlijke handelshuizen van Amsterdam en Rotterdam is aan den koning ingediend een adres, houdende bezwaren tegen de door den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië op den 31sten Mei 1858 uitgevaardigde ordonnantie, waarbij, in te gaan met den 31sten Mei 1859, een aantal van 16 havens op Java en van 3 op de buitenbezittingen voor den grooten handel worden opengesteld.

Later hebben ook eenige groothandelaars te Dordrecht zich tot den koning gewend, en zakelijk van hunne adhaesie tot vorenbedoeld adres doen blijken.

Z. M., in Hare bezorgdheid voor de hooge belangen daarbij ter sprake gebragt, heeft mij opgedragen Hoogstdezelve daaromtrent te dienen van konsideratiën en advies. Alvorens aan dien last te voldoen, acht ik het noodzakelijk de betrokken Kamers van Koophandel te raadplegen, bepaaldelijk over 'tgeen nuttig en bestaanbaar is te achten om tot eene meest gewenschte regeling der onderwerpelijke zaak te komen.

Ik vind mij tot die raadpleging te meer genoopt, omdat de voordragt van bezwaren der adressanten zich oplost in het verzoek, „dat het den Koning behagen moge den genomen maatregel af te keuren en de uitgevaardigde ordonnantie terug te brengen binnen de palen, daaraan aanvankelijk gesteld."

Dat verzoek is onbestemd; immers er blijkt niet uit en het is ook mij geheel onbekend, welke zin kan worden gehecht aan de woorden: *binnen de palen aldaar aanvankelijk gesteld.*

Alvorens over de strekking van het verzoek verder te spreken, wensch ik hier te konstateren:

In de eerste plaats, dat, terwijl de gewraakte ordonnantie van den goeverneur-generaal hier te lande op het einde der maand Julij ontvangen en bekend werd, daartegen geen enkel bezwaar door den handel is ingebragt en deze daarmede zes maanden lang gewacht heeft.

In de tweede plaats, dat adressanten, naar 't mij voorkomt, geheel ten onregte, in den waan verkeeren, dat wanneer de ordonnantie ingetrokken en de kennis daarvan slechts vóór 31 Mei aanstaande op Java verkregen worde, zij in het geheel niet in werking zoude komen. Deze veronderstelling is onjuist. De door den goeverneur-generaal uitgevaardigde ordonnantie, al ware zij niet het gevolg eener door den Koning, op voordragt van den toenmaligen minister, verstrekte magtiging, heeft kracht van wet; door hare openbare afkondiging heeft zij op de Regering den pligt gelegd om de schepen, die, uit kracht daarvan en in het vertrouwen daarop, naar de bedoelde havens mogten zijn bestemd, aldaar toe te laten. Men kan de gewraakte ordonnantie intrekken of die wijzigen; maar dit kan geene terugwerkende kracht hebben.

Zoodanige intrekking of wijziging moet niet plaats hebben dan na gezet en bedaard overleg, welk van die twee middelen moet worden aangewend, of wat in plaats gesteld.

Met adressanten stem ik in, dat er voor den maatregel, zoo als die genomen is, geene behoefte bestaat, en dat die in sommige opzigten zelfs schadelijk kan werken; maar de door hen geopperde bezwaren komen mij in meer dan één opzigt of overdreven of, althans voor zooveel het handelsbelang betreft, ongegrond voor.

Uit de ook voor de bezittingen buiten Java openbaar gemaakte handelsstatistiek blijkt, dat in de aldaar voor den grooten handel opengestelde havens, waar geen invoer van wollen en katoenen stoffen met certificaten van Nederlandschen oorsprong tegen het lager inkomend regt mag plaats hebben, de aanvoer van vreemde fabricaten luttel is. In de 16 havens van Java, welke het hier geldt, zal immers in den eersten tijd en bij het gemis van kooplieden en handelsinrigtingen ter plaatse, wel geen noemenswaardige invoer plaats hebben. In allen gevalle is de gouverneur-generaal reeds aangeschreven dien niet toe te laten, dan daar waar de middelen tot een goed toezigt en geregelde heffing aanwezig zijn.

Bedrieg ik mij niet, dan bestaat er tusschen de strekking van het adres aan Z. M. en tusschen die door de Kamer van koophandel en fabrieken uitgebragte adviezen zeer aanmerkelijk verschil: adressanten verlangen dat er niets worde veranderd in het bestaande, dat dus de zoogenaamde kleine havens zelfs niet voor den uitvoer worden opengesteld, maar dat de inlading van produkten dáár voortdurend bij vergunning plaats hebbe, derwijze, dat de eigenlijke uitklaring later in een der groote havens geschiede; adressanten verlangen verder, dat er geene havens voor den invoer worden geopend. De Kamers van koophandel hebben geadviseerd, dat de kleine havens zouden worden opengesteld voor den uitvoer, met het gevolg, dat dáár de uitgaande regten zullen worden voldaan en de uitklaring plaats hebbe; verder is verlangd, dat zeer enkele havens zouden worden geopend voor den invoer; maar die havens worden niet genoemd.

Voor de Regering is het van veel belang te weten, wat eigenlijk de handel verlangt: hetgeen de handelaren-zelven vragen, of 'tgeen hunne wettige organen voordragen. Maar wat in dezen ook worden aangenomen of gevolgd, en al liet men alles bij het oude, dan toch is dit zeker, dat wanneer de gevaren uit het aanwezen van Europeesche schepen in de kleine havens, gevaren, die gedurende zes maanden door niemand werden voorgedragen, thans op eens zoo veel bezorgdheid verwekken, werkelijk te vreezen zijn, het er dan weinig toe doet of de schepen zich dáár krachtens eene speciale vergunning, dan wel krachtens eene doorloopend werkende verordening bevinden.

De inlading van suiker, koffij en andere landsprodukten in de kleine havens heeft, voor zoo veel mij bekend, tot geenerlei groote ongelegenheid aanleiding gegeven, en ik geloof dat den handel ongerief en schade zou worden toegebragt, wanneer zulks voor de toekomst wierd belet. Wat in dit opzigt aan Nederlandsche schepen wordt toegestaan al bleef het bij speciale vergunningen, kan aan vreemde vlaggen niet worden geweigerd. Waar adressanten veronderstellen dat toegeven aan vreemden aandrang tot den maatregel geleid zoude

hebben vergissen zij zich: het is de eigene Nederlandsche wetgeving van 1850, welke niet gedoogt, direkt of indirect ook in de kolonien van den staat, eenig verschil van behandeling tusschen de Nederlandsche en vreemde schepen te maken, met uitzondering van de kustvaart, onder welk begrip het inladen van goederen bestemd voor regtstreekschen uitvoer niet kan gebragt worden.

Wat de gevreesde sluikerijen, vooral van opium, aangaat, ik ducht die meer van de kleine inl. vaartuigen, langs de geheele kust van Java, dan van Europesche schepen in de havens en dit des te minder naar gelang die havens door beambten van de in- en uitgaande regten zullen bezet zijn; terwijl ook niet mag worden voorbijgezien dat die inlandsche vaartuigen tot dusverre den vrijen toegang tot de thans opengestelde havens gehad hebben.

Er is een ander punt van verschil tusschen de adressanten en de kamers van koophandel. Bij een besluit van den gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië, voorkomende onder nº. 56 in het *Staatsblad van Nederlandsch Indië* voor het jaar 1834 werd bepaald dat de eerste invoer van wollen en katoenen stoffen in Nederlandsch-Indië nergens elders zou mogen plaats hebben dan te Batavia, Samarang en Soerabaya. Bij later Indisch besluit dd. 23 Dec. 1841 werd hierin verandering gebragt en bepaald dat in alle voor den grooten handel geopende havens wollen en katoenen stoffen mogen worden ingevoerd; dat echter het voorregt der lagere regten voor Nederlandsche goederen, verbonden aan de certificaten van oorsprong, alleen kan worden toegekend bij invoer te Batavia, Samarang, Soerabaya en Padang.

Dit besluit, volgens beweren genomen tot tegengang van misbruiken met de certifikaten van oorsprong en om het genot der lagere regten uitsluitend aan het Nederlandsch fabrikaat te verzekeren, een besluit waarover nimmer eenige klagte werd gehoord van den handel hier te lande, is door de aangekondigde openstelling der 19 havens niet gewijzigd; de wijziging daarvan was ook niet begrepen in de koninklijke magtiging van 23 Nov. 1857.

Ik voor mij, van stonde aan bevroedende dat de maatregel niet in zijn geheel of duurzaam zou kunnen blijven bestaan, vond geene termen, aan het denkbeeld toe te geven om die havens ook in dit opzigt gelijk te stellen met Batavia, Samarang, Soerabaija en Padang, en ze van beter konditie te maken dan Palembang en zoo vele andere havens.

Adressanten zwijgen daarover geheel; bij de discussien in de eerste kamer der staten-generaal daarentegen is met aandrang beweerd, dat dit, wel verre van tot voordeel der Nederlandsche nijverheid te zijn, tot hare achterstelling zou strekken.

Na deze korte uiteenzetting, verzoek ik der kamer, na overleg voor zooveel des noods met de adressanten, mij te willen in staat stellen aan den koning datgene voor te stellen, wat in het werkelijk en duurzaam belang van het algemeen zal behooren te worden gedaan, en wel door beantwoording der volgende vragen:

1º. zal de ordonnantie van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indie, van den 31sten Mei 1858, worden gehandhaafd? dan wel ingetrokken?

2º. zullen de twee op Sumatra en de ééne op Borneo open te stellen havens zoowel voor den in- als voor den uitvoer geopend zijn?

3º. zullen de 16 havens op Java enkel voor den uitvoer geopend zijn?

4º. zullen enkele der bedoelde 16 havens tevens voor den invoer worden opengesteld, en, zoo ja, welke?

5º. zal het onder Nº. 46 van het *Indiesch Staatsblad* van 1841 opgenomen besluit van den goeverneur-generaal van Nederlandsch Indië geheel worden ingetrokken, zoowel waar het thans werkt, als waar het met 31 Mei aanstaande in werking zou komen?

Reeds met de overlandpost van 7 Januarij, is een gedrukt exemplaar van het adres der kooplieden te Amsterdam en Rotterdam door mij aan den gouverneur-generaal verzonden en is, met verwijzing naar de plaats gehad hebbende diskussiën in de Eerste Kamer, die landvoogd uitgenoodigd ten spoedigste zoodanige maatregelen te nemen of voorstellen te doen als hij in het belang van Nederland en den Nederlandschen handel oorbaar zal achten.

Het was mijn voornemen het gevolg hiervan af te wachten. Nu echter zooveel bezorgdheid is opgewekt, wensch ik reeds dadelijk met de Kamers van koophandel te rade gaan, ten einde ook hare beschouwingen aan den Koning te kunnen mededeelen.

Ik zal dus der Kamer verpligt zijn, wanneer zij hare beantwoording op deze gelieve te bespoedigen.

De Min. van Staat, Min. van Koloniën,
(*get.*) ROCHUSSEN.

Aan de Kamers van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam, Amsterdam, Dordrecht.

's Gravenhage, den 29n Januarij 1859.

Mijn brief van gisteren, Nº. 15, ook aan de kamer van koophandel te Amsterdam gerigt, was reeds ontworpen, toen de brief van uwe kamer van 18 dezer, Nº. 24, mij werd voorgelegd.

Ik geloof niet dat daardoor mijn opgemeld schrijven wijziging behoeft te ondergaan; ik vind echter aanleiding tot eenige aanvulling en beantwoording.

De kamer betoogt dat zij geenerhande aanleiding heeft gegeven tot de opening der kleine havens ook voor den invoer. Ik neem echter de vrijheid hier te herinneren aan eene zinsnede van hare missive van 10 Junij 1853, Nº. 139, waar zij zegt: „Hoewel de kamer de meening deelt dat de *gelijkstelling* der kleine met de groote havens voorloopig als proefneming kan en welligt moet worden beperkt tot Java," enz.

Ik heb hierin wel eene beperking tot Java, maar niet tot den uitvoer kunnen lezen.

De Kamer van Amsterdam drukte zich in haren brief van 17 Junij 1853 meer positief uit, toen zij zeide: „Dit natuurlijk gevolg (toelating van vreemde schepen op gelijken voet als Nederlandsche) kunnen wij echter evenmin bedenkelijk achten, als dat uit de bedoelde vergunning welligt aanleiding zou kunnen worden genomen om ook ten aanzien van den invoer voor de kleinere havens meerdere faciliteiten te vragen; want hoezeer in de overgelegde stukken de aanvoer bijna geheel wordt uitgesloten kunnen er zich echter, naar ons inzien, verschillende gevallen voordoen, waarin het én voor den handel van het moederland én voor het welzijn der inlandsche bevolking raadzaam ware, Europesche goederen ook in de kleine havens ten invoer toe te laten."

De Kamer herinnert mij aan het door mij bij de diskussiën in de Tweede Kamer der Staten-Generaal gebezigde gezegde, dat ik verbaasd was bij het vernemen dat zoovele havens op eens voor den grooten handel waren opengesteld. Die verbazing was niet ongegrond. Ik verwachtte dat de handel of zijne organen er tegen zouden opkomen. Het verwonderde mij sterk dat dit niet het geval was. Wel las ik een paar artikelen ter bestrijding van den maatregel in de *Amsterdamsche Courant*, maar ook de verdediging daarvan in de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* van 3 Oktober ll. De dagbladen der grootste handelsteden hadden er dus de aandacht van den handel op gevestigd; maar de handel zweeg. Bij dat zwijgen bestond er voor mij geene aanleiding om de intrekking voor te stellen van eenen maatregel, voorgedragen door den gouverneur-generaal, in overeenstemming met den raad van Nederlandsch-Indië, ondersteund door mijnen ambtsvoorganger, en waartoe de koninklijke magtiging niet werd verstrekt dan ná dat de Raad van State gehoord was. Mijne overtuiging was echter niet verzwakt, dat de maatregel niet onveranderd zou kunnen blijven bestaan. Daarom onthield ik mij van elke daad, die tot bestendiging daarvan zou hebben moeten leiden; hiermede bedoel ik, in de eerste plaats, dat ik den gouverneur-generaal verzocht geen gebruik te maken van de ook reeds verleende magtiging tot toekenning van regt van entrepôt en oprigting van entrepôts in de door hem opengestelde havens; en in de tweede plaats, dat ik geen gevolg gaf aan het voorstel van den gouverneur-generaal om ten aanzien van de bedoelde havens het Indische besluit van 23 Dec. 1841 (*Ind. Staatsbl.*, 1841 Nº. 46) in te trekken. Het verbod om elders dan te Batavia, Samarang, Soerabaija en Padang, met genot der lagere regten, wollen en katoenen goederen met certifikaten in te voeren, had eene reeks van jaren goed gewerkt, en zonder dat er hier te lande klagten over gehoord werden.

Ik heb laten bestaan wat bestond, ik heb niet nieuws ingevoerd; eene wijziging ten behoeve der bedoelde nieuw te openen havens zou, in redelijken zin, eene latere intrekking of belangrijke wijziging van de ordonnantie van 31 Mei 1858 hebben uitgesloten.

Ik bepaalde mij tot het aanbevelen van voorzigtigheid en tot de aanschrijving, om, waar de middelen van toezigt en heffing niet volkomen aanwezig zijn, geen invoer van wollen en katoenen stoffen, ook geene vreemde toe te laten.

Ik hield mij onledig om eene voegzame wijziging van den gewraakten maatregel, in zamenwerking van alle bevoegde autoriteiten genomen, doch waarmede ik mij persoonlijk niet vereenigen kon, voor te bereiden.

Ik waardeer te veel de groote belangen van onzen kolonialen handel, en stel te veel prijs dat mijne bedoelingen door de Kamer van koophandel en fabrieken te Rotterdam niet miskend worden, dan dat ik mij niet genoopt zoude hebben gezien, deze beschouwingen en mededeelingen, in antwoord op haar schrijven van 18 dezer, aan mijne missive van gisteren, Nº. 15, toe te voegen.

De minister van Staat, minister van Koloniën,
(*Get.*) ROCHUSSEN.

Aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Rotterdam.

Een onzer vrienden verzoekt ons eene plaats voor het volgende:

De *Amsterdamsche Courant* van eergisteren vraagt, naar aanleiding van twee ingezondene en door haar geplaatste artikelen, ofschoon blijkbaar geheel van tegenovergestelde meening, betreffende de keuze van een kandidaat tot lid der Tweede Kamer door de kiesvereeniging *de Grondwet*, of in den tegenwoordigen stand der zaken de uitslag dier vergadering — thans de kandidatuur van den heer van Heukelom — gelijk vroeger, bijna blindelings door de kiezers gevolgd kan worden? En voegt er de opmerking bij, dat het thans waarlijk meer dan ooit op de zelfstandigheid der kiezers aankomt. Het laatste beamen wij volkomen, en vragen daarom nota van die opmerking.

De gevolgen van onzelfstandigheid toch geeft ons Jhr. Mr. de Bosch Kemper aan, wanneer hij schrijft in zijne handleiding tot de kennis van het Nederlandsche staatsregt en staatsbestuur, p. 16. *De onzelfstandige mensch, die zich niet vrij maakt van zijne kwade neigingen, die de vrijheid van zijn oordeel onderdrukken, neemt gemakkelijker dwaling dan waarheid aan.*"

Wij vertrouwen derhalve dat de *Amsterdamsche Courant voortaan* zich zelfstandig zal betoonen. Op het woord *voortaan* dient gelet te worden; immers dat blad geeft in zijn Nommer van Woensdag 19 Januarij te kennen, dat het gaarne den heer Baud om zijne *koloniale specialiteit* als kandidaat zou hebben gezien en ondersteunt, echter ten sterkste de kandidatuur van den heer J. van Lennep, van wien het getuigt in zijn Nommer van Vrijdag 21 Januarij, dat door hem (Mr. J. van Lennep) zelf verklaard *is* bij de beraadslaging over het reglement op het beleid van Neêrlands Indië geen *specialiteit* in Indische zaken te zijn.

De Fransche *Moniteur de l'Armée* geeft aan het beleid der Nederlandschen Regering in O. I. den volgenden lof:

„De Nederlandsch-Indische krijgsmagt is niet in evenredigheid met de uitgebreide landen, waar zij de orde handhaaft, en welke zij in de volmaakste gehoorzaamheid houdt. Die krijgsmagt telt gewoonlijk omstreeks vijftien duizend man, waarvan twee derden inboorlingen. De bewaking der belangrijkste posten, welke meestal de gevaarlijkste zijn, wordt soms aan twaalf of vijftien Europëers toevertrouwd. Die dappere soldaten hebben immer tegen een doodend klimaat te strijden, zijn vaak zonder hoop op bijstand, en moeten stoutmoedige en vermetele vijanden bevechten.

„De heilrijke invloed, welke strengheid, krijgstucht en bovenal de geest van Hollandsche geregtigheid op zoovele millioenen inboorlingen hebben te weeg gebragt, is van dien aard, dat de goeverneur der Nederlandsche bezittingen in de verre Oost met een handvol manschappen, die onder zijn bevel staan, in weinige jaren de onrustige, woelende vorsten van Sumatra, Celebes den Sultan van Djokjokarta en den Keizer van Soerakarta heeft kunnen onderwerpen. Het moet gezegd worden, dat de Hollanders die ondernemingen tot een goed einde hebben kunnen brengen, enkel omdat zij zich niet, zooals de Engelschen, bij de inboorlingen, waaronder zij wonen, gehaat hebben gemaakt. Hoewel zij er te regt, de grootste gestrengheid gebruiken — en wij hebben vaak te Java schepen van een togt zien terug keeren met inboorlingen, die schuldig verklaard, aan de ra waren opgehangen, — wordt door hen aan die lieden nooit onregtvaardiglijk de minste straf opgelegd."

Men schrijft uit 's Hage aan de *Utr. Ct.*:

„Men verzekert, dat er zeer ongunstige tijdingen uit O. Indië zijn ontvangen en spreekt zelfs van het zenden van een kommissaris-generaal naar die gewesten. Ik deel dit met leedwezen mede; maar men mag ook het mingunstige niet verheelen, om door de gebeurtenissen niet te worden overvallen, terwijl ik intusschen hartelijk hoop dat de eerstvolgende mail betere berigten zal brengen.

„Mag men intusschen groot vertrouwen stellen in de aanzienlijke krijgsmagt, thans op Java aanwezig, en deze in staat achten, om de orde, waar die is of wordt verstoord, te herstellen, er zijn, die meenen, dat het bewind in Indië niet het noodige doorzigt en de vereischte veerkracht bezit, om dienaangaande geheel gerust te zijn, terwijl ook van hier te onbepaalde en weifelende bevelen zouden worden gegeven, om ginds met klem te handelen.

„In alle gevallen hoopt men, dat Z. M. de Koning als opperbestuurder door krachtige maatregelen de rust der koloniën verzekeren zal."

De *Staats-Courant* van Zondag en Maandag jl. deelt mede, dat de telegraaf het onverwachte berigt brengt, dat de Koning van Napels in den nacht tusschen den 20 en 21 dezer is overleden.

Naar men verneemt zullen er, ten gevolge van het overlijden van den Koning van Sicilië, in de eerste drie volgende weken, geene feesten ten Hove plaats hebben.

Bij Koninkl. besluit van van 19 dezer is bepaald, dat door de van nu af aan door den Koning te benoemen officieren bij de schutterijen, in stede van den bij het kon. besluit van 5 April 1828 voorgeschreven rok, zal worden gedragen een korte jas van donker

blaauw laken, de kraag en opslagen van rood laken, de voor en achterpanden alsmede de zakklappen gebiesd met wit laken, en overigens geheel overeenkomstig het model voor de officieren der infanterie van het leger voorgeschreven.

Als een groote zeldzaamheid kan worden medegedeeld, dat in het jaar 1840 in de gemeente Vlagtwedde in het geheel zijn geboren 25 kinderen van het mannelijk geslacht, die zich dit jaar *allen* voor de loting der nationale militie hebben laten inschrijven.

De *Stoompost* meldt, dat de ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën op aanzoek der Maatschappij van landaanwinning in de provincie Zeeland, met het bestuur dier Maatschappij eene transaktie hebben gesloten behoudens bekrachtiging bij de wet. Dat wetsontwerp zou nog in deze zitting aan de Kamers worden aangeboden.

Z. M. heeft aan Jacobus Boelen J. Rz. en Jan Adrianus de Haas, beiden wonende te Amsterdam, als direkteuren der aldaar gevestigde sleepdienst-maatschappij bewilliging verleend tot wijziging van de akte van oprigting dier Maatschappij.

Z. M. heeft H. H. van der Sande, wiens diensttijd als lid der te Dordrecht gevestigde kommissie voor de vaart op den Rhijn den 31sten December 1858 is geëindigd, in die betrekking op nieuw benoemd.

Men schrijft ons uit Paramaribo, dat de goeverneur-generaal, den 21n Nov.; zijne demissie had genomen. Eveneens had de heer A. van Emden, president van het kollegie van kleine zaken, ontslag ingediend.

De heer C. Wildeboer heeft de kolonie heimelijk verlaten, met achterlating van een grooi deficit.

(H. & Eff.)

'S GRAVENHAGE, 22 Jan. Hebben wij meermalen onze kolommen gevuld om welverdiende hulde te brengen, aan den ontwerper van een trotsch majestueus kerkgebouw, aan den vervaardiger van een sierlijk welluidend orgel, aan den beeldhouwer van een prachtigen, smaakvollen predikstoel, het is thans met niet minder genoegen, dat wij met dat doel melding maken van eene kleine doch zeer nuttige uitvinding, namelijk de zamenstelling van een kerkstoel. Het is ontegenzeggelijk waar, dat de vrouwenstoelen in onze kerken, veel te wenschen overlaten en maar al te veel onstichting veroorzaken bij het keeren en digtkleppen, en nog meer in die kerken, waar men, door plaatsgebrek tot eene naauwe aaneensluiting der stoelen gehouden is, zoodat vele dames met den rug naar het altaar gekeerd moeten blijven zitten.

Deze stoelen nu behoeven of liever kunnen niet gekeerd worden of eenig gedruisch veroorzaken, daar zij aan den grond bevestigd zijn, doch zoodanig, dat ze met weinige moeite kunnen weggenomen worden; niettemin knielt en kan men naar alle kanten gekeerd zitten zonder eenige moeite of krachtsinspanning. Zooals gezegd is, staat de voet, die geene ter zijde uitspringende pooten heeft, aan den grond bevestigd, hebbende van boven een top of hals, waar om heen de rugleuning draait, terwijl de zitting afzonderlijk op een stang door genoemden hals loopende draait. Door den halfronden vorm dezer zitting wint men ruimschoots plaats (de helft van den stoel) om tusschen nevenstaande stoelen te passeren, terwijl men daardoor ook veel plaats wint tusschen de rijen der stoelen. Men knielt vrij en onbelemmerd, terwijl men op de thans gebruikelijke, tusschen de armen waarop de klep valt, beklemd is, hetwelk bij de tegenwoordig omvangrijke kleederdragt der dames geen geringe belemmering oplevert. Knielende vindt men plaats op de zitting voor zakdoek, beurs of dergelijke benoodigdheden. Overigens is deze stoel smaakvol en onverslijtbaar sterk en doet haren uitvinder den heer J. M. Yserman, fabriekant te 's Gravenhage, alle eer aan. Wij hopen dan ook dat deze stoelen, vooral ter voorkoming van ontstichting onder de godsdienst, spoedig algemeen in gebruik komen. — De torenuurwerken, door genoemde fabriekant gemaakt, en op onderscheidene torens der laatst nieuw gebouwde kerken en andere gebouwen geplaatst, bewijzen door hare zuivere krachtige werking en konstruktie, dat hij daarmede volkomen op de hoogte is en voor buitenlandsche fabriekanten in dat vak niet behoeft te wijken.

HOORN, 22 Jan. Hoogste graanprijzen. Tarwe *f* 8,25; Rogge *f* 6,35; Gerst *f* 5,25; Haver *f* 4,75; Paardenboonen *f* 7,50; Bruine dito *f* 11; Gele dito *f* 11; Graauwe Erwten *f* 24; Groene dito *f* 18; Witte (groote) dito *f* 13; Boter per Ned. ℔ *f* 1,15; Oude Kippen a *f* 0,60; Jonge Kippen a *f* 1,25; Kipeijeren a *f* 2,50 per 100 stuks; Appelen *f* 2,25 per mand.

ROERMOND, [illegible] Jan. Men vernemt, dat Z. M. op voordragt van den minister van R. K. Eeredienst eene som van *f* 2500 uit 's lands kas tot opbouw eener nieuwe R. K. Kerk te Haelen heeft beschikbaar gesteld, en

dat ook aanzienlijke bijdragen van de provincie en de gemeente tot hetzelfde doel worden verwacht. *(A. Ct.)*

Men leest in de Tweede Editie der *Amst. Courant*:

LONDEN, 24 Jan. Een berigt uit Kalkutta van 23 December houdt in, dat Nena-Sahib om genade smeekt voor zijne bloedverwanten.

PARIJS, 23 Jan. De *Mémorial diplomatique* logenstraft het berigt dat tusschen Frankrijk en Sardinië een aanvallend en verdedigend verbond is gesloten, als ook dat volgens hetwelk Russische troepen op de Oostenrijksche grenzen worden zamengetrokken.

TURIJN, 23 Jan. Heden, na afloop der mis in de hoofdkerk, heeft generaal Niel, namens keizer Napoleon III, bij koning Victor Emanuel officiëel aanzoek gedaan om de hand van prinses Clotilde van Savoye voor prins Napoleon. Alle grootwaardigheidbekleeders van het rijk waren tegenwoordig. — Heden avond is gala-voorstelling in den Park-schouwburg, die door den Koning, den prins en de leden van het koninklijk gezin zal worden bijgewoond.

Eene deputatie uit de Kamer der vertegenwoordigers heeft heden den Koning het adres van antwoord op de troonrede overhandigd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Jan. De heden ontvangen Engelsche bladen beweren, dat het niet Oostenrijk is, dat door de Napoleontische politiek wordt bedreigd, maar Engeland; 'tgeen juist in tegenoverstelling is van 'tgeen vroeger Napoleon I deed, die schijnbaar Engeland bedreigde, om Oostenrijk aan te vallen en den slag van Austerlitz te winnen. Nu moet Engeland, volgens den *Times*, deze gelegenheid waarnemen om zijne zeemagt te versterken, die voor de oorlogskraaijers te Londen nog niet toereikend schijnt; doch wier meening door den *Constitutionnel* wordt bestreden, door het bewijs te leveren, dat Engelands zeemagt veel magtiger dan die van Frankrijk is. Frankrijk zal zich evenwel door Engelands gewaande vrees niet laten misleiden, en het zou niet te verwonderen zijn, dat het zich tot een geheel andere dan defensieve rol voorbereidde. Engelsche staatslieden zouden het denkbeeld voeden, dat de mogendheden, naar alle waarschijnlijkheid, verpligt zullen zijn hun neutraliteit te laten varen.

— Ter beurze was de politieke opinie niet bemoedigend, zoodat dan ook de fondsen een nieuwe daling hebben ondergaan.

— Heden, de verjaardag van de revolutionnaire misdaad, die Frankrijk van den braafsten man des koningrijks beroofde — van Lodewijk XVI — werd de kapel, opgerigt ter plaatse waar zijne stoffelijke overblijfselen zijn begraven, tweemalen door een godvruchtige menigte gevuld, welke jaarlijks trouw die treurige plegtigheid bijwoont.

— Het goevernement van Turijn is voornemens een leening van 50 millioen volgens eenigen, van 200 millioen volgens anderen, te sluiten. Wijders schijnen de bestellingen van laken voor het leger en de inspektie der voornaamste vestingen de oorlogzuchtige denkbeelden te versterken.

Dat er door Frankrijk en Piëmont een of- en defensief traktaat zou gesloten zijn, zoo als berigt is, wordt in officieele kringen gelogenstraft. In brieven uit Turijn ontvangen, wordt daarvan niet gesproken, en berigten enkel, dat prins Napoleon den 26n naar Parijs zou terugkeeren.

— Dingsdag jl. heeft de prins de Latour d'Auvergne te Turijn namens den Keizer der Franschen plegtig de hand gevraagd der prinses Klotilde voor prins Napoleon. Denzelfden dag heeft de prins met de Koning van Sardinië en de jonge prinses gedineerd; geen andere genoodigden waren tegenwoordig. Den 21n zou de verloving gevierd worden. Bij den markies de Combrano zal een schitterend bal ter eere van den prins gegeven worden.

Op de soirée van den minister van Buitenlandsche Zaken te Turijn, waren slechts een vijftiental leden der hoogen aristokratie, die met het huwelijk van prinses Klotilde met prins Napoleon niet zeer ingenomen schijnt. Men zeide, dat eenige heethoofden der partij voornemens waren een demonstratie tegen den Franschen bond te bewerken; maar in het kamp der aristokratie is tweespalt ontstaan, en de meesten hebben begrepen dat het ontijdig zou zijn zich van den Koning en diens goevernement te scheiden.

— Tegen den Keizer wordt op dit oogenblik een zonderling proces gevoerd; want hij, zoowel als de minste burger, is aan de burgelijke wet onderworpen. Het betreft de volgende zaak: In 1847 zou een bankier, de heer Aristide Ferrere van prins Lodewijk Napoleon alle regten, titels en schuldvorderingen hebben gekocht, welke de prins, van wege Koningin Hortense, op het Fransche goevernement bezat. Deze stukken, ter waarde van 10,000,000 fr., waren gesteld in handen van den notaris Prima, te Londen. Overigens was die waarde door den heer Ferrere verdeeld in 100 certifikaten aan toonder, ieder van 100,000 fr., om ze te negotiëeren.

De heer Ferrère gaf den heeren Cock & Co. kooplieden, en den heer Terwagne, bankier te Antwerpen, in betaling twee dier certifikaten, welke niet betaald werden. Nu eischen genoemde heeren, voor die certifikaten, welke in hun bezit zijn, van het Fransche goevernement betaling, beweerende dat de stukken, die bij den notaris Prima waren gedeponeerd terug zijn genomen. Wijders wordt aangevoerd, dat prins Napoleon bij dekreet van 22 Jan. waarbij op de bezittingen van het huis Orleans beslag werd gelegd, verklaard had dat zijn fortuin den Staat behoorde en hij van de regten zijner moeder afstand deed, zoodat gelijk genoemde heeren beweeren, de prins op dat tijdstip de vrije beschikkingen over die regten niet meer had, daar ze door hem aan Ferrère afgestaan en in aktiën aan toonder gekonverteerd waren.

Doch men antwoordt nu, dat de voorgewende afstand aan Ferrère nooit plaats heeft gehad, dat den prins nooit eenige gelden voor dien afstand zijn betaald en Ferrère of diens vertegenwoordigers alzoo noch tegen Zijne Majesteit noch tegen het goevernement eenige regten kunnen doen gelden.

ENGELAND.

LONDEN, 22 Jan. De *Morning Post* betreurt in dwaling te zijn gebragt door het, bij dat blad ontvangen, berigt van het overlijden des Konings van Napels, terwijl te Berlijn een telegram is ontvangen, die het feit bevestigt.

— De berigten uit Bombay van den 24 December behelzen niet eene enkele opmerkelijke bijzonderheid. Eene zonderlinge misvatting heeft voor een oogenblik geloof doen hechten aan een eenigzins belangrijk gerucht. Eene kolonne van 1200 opstandelingen uit Oude was den Ganges overgetrokken met het doel om Doab binnen te rukken in de hoop van er zich met Tantia-Topée te vereenigen. De overtogt had plaats te Akom-Ghaut, boven Kanooj, nadat eene eerste poging te Nena-Mhon-Ghaut mislukt was. Die naam van Nena, bij deze eerste poging voorkomende, had tot de vreemdsoortige verwarring aanleiding gegeven, dat de naam van eene plaats genomen werd voor den naam van het berucht opperhoofd der opstandelingen, Nena-Sahib. Men dacht dat Nena-Sahib zich aan het hoofd dier 1200 opstandelingen bevond. De vergissing werd spoedig ontdekt. Men vernam weldra dat de kolonne aangevoerd werd door Feroz-Shah en dat zij totaal geslagen was.

Tantia-Topee is nog altijd in het hart van Indië, waar de Engelschen hem achterna zetten, zonder hem te kunnen bereiken.

In Oude is de toestand voor de Engelschen bijzonder gunstig. Zij hopen dat de veldtogt vóór het einde van Januarij zal zijn afgeloopen, dewijl men in de verwachting was, dat de voornaamste hoofden zich weldra zouden onderwerpen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 21 Jan. Het schijnt bewaarheid te worden, dat Oostenrijk er in is geslaagd de grondslagen van een bond of alliantie met Modena, Toskane, Rome en Napels te leggen. Enkel met dat oogmerk zou de hertog van Modena naar Weenen zijn gereisd en de tegenwoordigheid van graaf Guilay zou dat gerucht bevestigen. Intusschen twijfelt men of Napels en Rome Oostenrijks beheer in Italië zouden waarborgen. En wat Toskane betreft, men zal moeten zien wie van de Oostenrijksche of Italiaansche partij de overwinning zal behalen, want zelfs te Florence zijn Oostenrijksche Toskanen.

BERLIJN, 21 Jan. Het overlijden van den graaf von Hatzfeldt heeft niet alleen hier, maar in geheel Pruissen diepen indruk gemaakt. Den dag voor het overlijden van den graaf was de prins-regent in persoon verscheidene keeren ten zijnent geweest om naar zijn toestand te vernemen. Zijne weduwe, wier edele onderwerping in haar treurig lot bewondering wekt, is zoowel door de koninklijke familie als door de aanzienlijkste personaadjes bezocht. Ten zes ure 's avonds is de godsdienstige lijkplegtigheid verrigt, waarbij de prins-regent, prins Frederik Willem en andere koninklijke prinsen tegenwoordig waren. Daarna vertrok de stoet naar de St Hedwigkerk, waar de lijkdienst werd gecelebreerd, bijgewoond door den prins von Hatzfeld en de overige leden der familie, de prinsen W. en B. Radziwill, den kavallerie-generaal graaf von Nostitz, zijn zoon, het korps [illegible] en verscheidene leden van de twee Kamers. [illegible] -rijtuig van Zijne Majesteit met zes [illegible] door dat van den prins-regent [illegible] prinsen van de koninklijke familie [illegible].

— Te [illegible], is het volgende gebeurd [illegible] 7 à 8 jaar, die naar een bakker was gezonden, kwam op den terugweg een grooten hond tegen. Het dier toonde hoegenaamd geene kwade bedoelingen; doch het kind, bezorgd voor het brood, dat het droeg, zette het eensklaps op een loopen. De hond

rende hierop het kind achterna, haalde het in, liep het omver en beet het den strot af, zoodat de kleine eenige uren daarna overleed.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 24 Januarij.

BEVALLEN (20 Jan.): A. C. Mähler, geb. Wehmhoff, Z.
OVERLEDEN (18 Jan.): J. W. Humme, 3 j. - J. C. Colder, 2½ j. - K. J. Bührmann, 57 j. - J. J. Lanson, 7 w. — (19 Jan.): F. G. J. Harm.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		22 JAN.		4½ u.	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.		a		
Nederl. Bank	4 „		„		
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64¾	„	65	64 15/16
Dito Dito	3 „	77⅜	„		
Dito Dito	4 „	99	„	99 1/16	
Amortis. Syndik.	3½ „		„		
Aand. Handel-Maatsch.	„	142	„	142⅛	
Oost-Ind. Leening	4 „	93½	„		
Aand. Holl. Spoorweg.			„		
Leening idem	4½ pCt.		„		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½ „		„		
Maatschappij van Weld.	4 „		„		
België, Cert. Adm. B. bij	2½ „		„		
Dito bij *Rothschild*	2½ „	53	„		
Frankrijk, Certifikaten	3 „		„		
Spanje, Obligatiën	1½ „	30⅛	„	30¼	
Dito	3 „	45½	„		
Dito Binnenl.	3 „	40 13/16	„	40⅞	40 13/16
Amortisable Schuld			„		
Bewijzen Coupon			„		
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*		129	„		
Portugal, Obligatiën	3 pCt.	46¾	„	46 13/16	
Dito 1856	3 „	45⅞	„	45 15/16	
Dito Uitgestelde			„		
Rusl. Obl. bij *Hope en C°.*	5 pCt.	105½	„		
Dito bij idem 1828/1829	5 „	103⅜	„		
Cert. bij idem 1831/1833	5 „		„		
Dito bij idem 1840	4 „	86⅝	„		
Dito bij *Stieglitz*	4 „	87	„	87⅛	
Dito Nieuwe	4 „		„		
Dito 5de Serie	5 „	98⅝	„	98¾	98¾
Dito 1855, 6de Serie	5 „	102⅛	„	102⅜	102⅛
Dito adm. te Hamburg	5 „		„		
Dito dito te Londen	5 „		„		
Dito dito dito	4½ „	98¼	„		
Inschrijving in Assignat.	6 „		„		
Certifikaten van dito	6 „		„		
Spoorweg Aktiën	5 „	76	„	76½	
Polen, Aand. 1835 p. fl. 500	*f*	155¾	„		
Obligatiën	4 pCt.	82	„		
Pruissen, Obligatiën	4½ „		„		
Aandeelen 1854	3½ „		„		
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5 „		„		
Dito dito	4 „	61⅝	„		
Dito Metalliek	5 „	71⅝	„	72⅛	71⅝
Dito Rente Amsterdam	5 „	82⅛	„	82¾	82⅛
Dito Nationale 1854	5 „	73¼	„	73¾	73 9/16
Dito dito	2½ „	36½	„	36⅝	
Weener Bank-Aktiën	*f*	1082	„		
Dito Aand. fl. 250, 1839	„	385	„		
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.	328	„		
Beijeren, Spoorweg Aandeelen			„		
Napels, Cert. bij *Lam. en B.*	5 „		„		
Dito bij *Rothschild*	5 „		„		
Denemarken, Oblig. te Lond.	5 „	100¼	„	100⅜	
Dito	3 „		„		
Braziliën, Geldl. 1824 a £ 100	5 „	100	„		
Dito 1839 van £ 100	5 „		„		
Dito 1843 „ £ 100	4½ „		„		
Dito 1852	4½ „		„		
Dito 1858	4½ „	91 15/16	„		
Sardinië	5 „		„		
Peru, Geldl. 1854	4½ „		„		
Dito te Parijs			„		
Equador, Oblig. 1855	1 „		„		
Venezuela, dito 6 pCt. thans	5 „	40½	„		
Dito Uitgestelde	2½ „		„		
Grenada, Obligatiën	3½ „	19	„	19 1/16	
Dito Uitgestelde			„		
Mexiko dito	3 „	19	„		
Nrd-Amer., Ph. *Hope en C.*, Lr. A	*f*		„		
Dito dito	„ B „	880	„		
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.		„		
Amerik. Bank-Aktiën			„		
Illinois Spoorweg-Aandeelen			„		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.		„		
Louisiana	5 „	102	„		
Griekenl., Obl. Geldl. 1825	5 „		„		

Handel-Maatschappij kontant ——; dito Leening 1858 4 pCt. ——; Russische Spoorweg doorgef. 237, 238; Hypotheek 4½ pCt. 91½; Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope 3 pCt. 129.

Behalve de Binnenlandsche fondsen waren de overige in flaauwere stemming, vooral met betrekking der Oostenrijksche, die op lager afkomende Buitenlandsche koersen ruim 1 pCt. lager zijn gebleven.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 22 Jan. Rente kont. 4½ pc. 97.05, op tijd 3 pc. 68.35; Credit mobilier 772; Fr. Oost. Spoorw. 565; Spanje 1½ pc. 30, 3 pc. 41; Rom. Leening —.

MADRID, 20 Jan. Spanje 3 pc. 41.90; 1½ pc. 31.—.

LONDEN, 22 Jan. Cons. 95⅝; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 19⅜; 4½ pc. Peru 92; 3 pc. id. 71¾; 4½ pc. id. doll. bonds 84; Grenada uitgest. 5½; id. werkelijke 20; 5 pc. Venezuela 43⅜; 2¼ pc. id. 17; 3 pc. Port. 47½, 3 pc. Spanje 43¾; 1½ pc. id. 30¼; Amortiz. —; Coupons —; 4½ pc. Russen 101; 5 pc. id. 114; 2½ pc. Holland 65¾; 4 pc. id. 101; Illinois Shares 66; id. 7 pc. Oblig. 80; Sardinië 86½; Ecuador —.

WEENEN, 22 Jan. Met. 5 pc. 80.—; Nat. 81.80, Bank-Aktiën 940; Noord-Bahn akt. 171; Credit Anst. 219; O. Fr. Spoorw. akt. 235; Lomb. Venetiaans. 101.—; Nieuwe 102.—; Wissel op Londen 3/m. 10.33; Goud 2; Zilver —.

BERLIJN, 22 Jan. Stiegl. 5de serie 105; 6de id. 108¼; Rusland 5 pc. 110½; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100½; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 19¾, Parijs 79¾, Hamburg 151⅜, Amst. 142, Weenen 95⅛, Petersburg 101¼, Diskonto 4.

HAMBURG, 22 Jan. Mexikanen 4⅜, Spanje 3 pc. 38½; 1½ pc. 28½, Rusland 5 pc. 106⅜, 4½ pc. —, Vereinsbank 97½, Noord-Duits. bank 83, Wissel op Londen 3/m. —.—; Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 22 Jan. Metalliek 5 pc. 76½, Spanje 3 pc. 40⅞; 1½ pc. 30, Wissel op Londen 117½, Weenen 112¾, Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 3½.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55⅝	2/m. Livorno	*f* 39¼
Zigt „	„ 56⅛	„ Napels	„ 79¼
2/m. Bordeaux	„ 55½	3/m. Petersburg	„ 176
½/m. „	„ 55⅝	6/w. Weenen	„ 111
3/m. Madrid	„ 238	„ Augsburg	„ 99
„ Cadix	„ 240	„ Frankfort	„ 99
„ Sevilië	„ 237	2/m. Hamburg	„ 35⅛
„ Bilbao	„ 237	Zigt „	„ 35⅜
„ Lissabon	„ 41	2/m. Londen	„ 11.67½
„ Porto	„ 41	Zigt „	„ 11.75
2/m. Genua	„ 45⅞	Rotterdam	„ ⅛

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 21 Jan.

Tarwe in den doen: 133 ℔ b. Poolsche *f* 330.

Van Rogge verkocht: 116 ℔ Petersb. *f* 170 bij partij; 117 ℔ dito *f* 174 bij gerijf.

Garst onveranderd: 116 ℔ j. Deensche *f* 176.

SCHIEDAM, 22 Jan. Rogge. Verkocht: 150/2 ℔ Fransche *f* 187 kt., 189 6/w.; 149 2 ℔ dito *f* 185 kt., *f* 187 6 w. — Moutwijn *f* 13,25; Jenever *f* 18,75; Amst. Proef *f* 20,— per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Spoeling *f* 1,40 per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 22 Jan. Strackholder, Henrica, Tjilatjap. - Golding, Danube, New-Orleans. — 23 Jan. Konter, Willem Cornelis, Galatz, l. v. Vlissingen.

HELVOET, 22 Jan. Wap, Hollandia, en Kleve, Cornelis Anthonie, beide Batavia, l. v. Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 23 Jan. Ostermann, Wieland, Rott. n. New-York.

BATAVIA, 9 Dec. Besier, Salatiga, von Noël, Laura en Adèle, en Kunst, Ary Scheffer, alle 3 Amst. - Grafthuis, Berning, Hensing, Prins van Oranje, en Lammers van Bueren, Bezoekie, alle 3 Rott.

UITGEZEILD:

TEXEL, 22 Jan. Anna Paulowna (st.), Marseille.
HELVOET, 23 Jan. Feijenoord (st.), Londen.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 24 Januarij, in lading naar:

Keulen.	J. Gutgemann, Cöln N°. 1.
Mannheim.	J. Polsen, Beurs van Rotterdam.
Maintz.	G. Reichert, Maintz N°. 4.
Dusseldorp.	G. Koene, Niederrhein N°. 10.
Duisburg.	J. D. Keuter, Jonge Arend.
Ludwigh., Mannh. en Heilbron.	Ingekamp, Vlijt en Hoop.

Rijnhoogte ARNHEM, 22 Januarij 7 p. 3 duim.
KEULEN, 21 „ 9 vt. 0 „

Advertentiën.

(976) Den 14 Januarij overleed ten mijnen huize, mijn dierbare Zoon, de Wel-Ed. Heer HENRICUS REIJNEN, Student in de Godgeleerdheid aan het Seminarie te Rijsenburg.

SILVOLDE P. REIJNEN.

Bijzondere en algemeene Kennisgeving.

(979) Werd op den 10ⁿ dezer mijn huisselijk geluk voltooid door de geboorte van een Zoon, heden werd het ten eenemale verwoest, daar het God behaagde mij, dezen nacht, ten 3½ ure, mijne veel geliefde Echtgenoote, ALIDA MARGARETHA MARIA MÜLLER, door den dood te ontnemen. Zij mogt slechts den leeftijd van ruim 26 jaren bereiken, van welke ik bijna 17 maanden met haar in den allergelukkigsten echt vereenigd was.

C. L. J. OTTERBEEK.

AMSTERDAM, den 12ⁿ Januarij 1859.

Uithoofde van buitenlandsche betrekkingen wordt deze Advertentie eerst heden geplaatst.

(983) Heden overleed mijne geliefde Echtgenoote ELISABETH GEERTRUY SMIT.

G. H. GALLENKAMP.

AMSTERDAM, 21 Januarij 1859.

Uit de Hand wordt te Koop aangeboden:

Een **KERK-ALTAAR**, hebbende eene hoogte van ruim acht Nederlandsche ellen; alsmede eene **COMMUNIEBANK** van Eikenhout, ter lengte van bijna acht Nederlandsche ellen, beide door dezelfde hand zeer keurig vervaardigd, en met fraai loofwerk versierd.

Te bevragen met *franco* brieven, onder Letter A, aan het Postkantoor te Helmond. (982)

(978) In een der voornaamste Affaires in **Kruideniers waren** en **Comestibles** te *'s Hage*, wordt, om zoo spoedig mogelijk in dienst te treden verlangd, een **BEDIENDE**, niet beneden de 18 jaren, met het vak en de Fransche taal bekend. Men adressere zich met *franco* brieven, onder letters B. A. E., bij de Boekhandelaren Gebr. J. & H. VAN LANGENHUYSEN, te 's Gravenhage.

(981) Er is gelegenheid ter plaatsing van een fatsoenlijk **JONGELING**, in eene voorname **Koffij-, Thee- en Kruideniers-Affaire** alhier, met Kost en Inwoning, tegen Februarij as. Reflecterende adressere zich *franco* onder de letters C. B. S. bij den Boekh. C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel, hoek Beulingstraat.

ONDERWIJS.

Aan de Openbare School te *Horst* (Limburg) wordt een **Hulponderwijzer** gevraagd, op eene jaarwedde voorloopig bepaald aan *f* 200.—.

Tevens wordt ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat alhier met Nieuwjaar de Fransche School geopend is en gelegenheid bestaat om een allesints deugdelijke opvoeding te ontvangen.

Het kostgeld bij de Burgers is zeer billijk.

Voor inlichtingen wende men zich met *franco* brieven aan het Gemeentebestuur. (977)

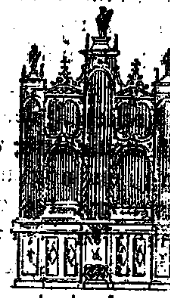

Les Magasins de la Société anonyme
pour la Fabrication de
Grandes Orgues et d'Harmonium
(Etablissements MERKLIN, SCHUTZE)
Successeurs de Mr Ducroquet,
Facteur de S. M. l'Empereur des Français,
à Bruxelles, chaussée de Wavre, 49,
à Paris, Boulevard Montparnasse, 49,

sont toujours assortis d'Orgues à tuyaux entièrement achevées pour Chapelles et pour Eglises.

Idem d'Orgues Orchestrium pour Chapelles et pour Salons.

Idem d'Harmonium en bois de chêne et en palissandre (912)

Bij den Boekhandel. C. L. VAN LANGENHUYSEN zijn de volgende werken verkrijgbaar a *f* 1 per deel:

A. DEVOILLE. Mémoire d'une Mère de famille.
„ „ La Charrue et le Comptoir.
„ „ La Croix du Sud.
„ „ L'étoile du Matin.
„ „ Mémoires d'un curé de Campagne.
„ „ Le Cercle de Fer.
„ „ Les Prisonniers de la Terreur.
ALPHONSE BALLEYDIER. Veillées Maritimes.
„ „ — du Peuples.
„ „ — Militaires.
„ „ — de Famille.
VICOMTE WALSH. Tableau Poétique des Fêtes Chrétiennes.
„ „ Histoires, Contes et Nouvelles.
„ „ Lettres Vendéennes ou Correspondance de trois Amis en 1823, 2 vol.
Mme D'ALTENHEYM. Les Marguerites de France, suivis des nouvelles Filiales.
„ „ Les Anges d'Israël ou les gloires de la Bible.
ALFRED des ESSARTS. Le Tour du Cadran.
Mme LA Csse DROHOJOWSKA. Les faux Visages, étude de Moeurs du XVe siècle, suivi de deux autres nouvelles du moyen âge.
ORSINI. Le Paradis terrestre.
ALFRED NETTEMENT. Vie de Madame la Marquise de la Rochejaquelein.
HENRI DE L'EPINOIS. Vie du Dauphin, Père des Rois Louis XVI, Louis XVII et Charles X.
ALPHONSE CORDIER. Veillées Flamandes.

Graduale en Antiphonarium in 8°.

De prijs van den Graduaal in lederen band is *f* 4.00.
Idem van den Antiphonarium . . . . . . *f* 2.75.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.